

Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea comisiilor de etică universitară

Capitolul I. Dispoziții generale

Art. 1

- (1) Prezentul regulament-cadru vizează organizarea și funcționarea comisiilor de etică universitară, denumite în continuare comisii, înființate în cadrul instituțiilor de învățământ superior în vederea respectării normelor de etică și deontologie universitară în scopul prevenirii și eliminării faptelor care pot constitui elemente sau practici lipsite de etică.
- (2) Mandatul comisiilor de etică este de 4 ani. Comisia de etică se constituie și își desfășoară activitatea conform reglementărilor legale în vigoare.
- (3) Comisiile acționează independent față de orice altă structură sau persoană din cadrul instituției de învățământ superior și își elaborează regulamentul de organizare și funcționare propriu, respectiv propriile proceduri de lucru, care se aprobă prin hotărârea senatului universitar.
- (4) În cadrul comisiilor funcționează o subcomisie dedicată eticii cercetării. Aceasta urmărește implementarea politicilor de etică în cercetare, în conformitate cu reglementările eticii cercetării științifice, care trebuie să acopere următoarele aspecte: publicarea și autoratul, respectarea demnității participanților la cercetare, respectarea normelor de etică a cercetării desfășurate pe subiecți umani, a experimentelor care vizează animale precum și alte norme de biotetică, gestionarea datelor de cercetare, colaborarea, conflictele de interese, fraudă, asigurarea unor medii eficiente de cercetare, precum și prevenirea prejudiciului în cercetare și inovare. Studenții au un reprezentant în subcomisia dedicată eticii cercetării, desemnat cu precădere din rândul doctoranzilor sau masteranzilor.

Art. 2

- (1) Rectorul instituției de învățământ superior aprobă prin decizie componența comisiei în baza propunerii consiliului de administrație și a avizului dat de senatul universitar. Membrii comisiei sunt persoane cu prestigiu profesional.
- (2) Numărul membrilor comisiei se decide în fiecare instituție de învățământ superior, ținând cont doar de faptul că din numărul stabilit, maximum 75% sunt cadre didactice și de cercetare și minimum 25% sunt studenți.
- (3) Din comisiile de etică universitară nu pot face parte persoane care:
 - a) dețin funcția de rector, președinte al senatului, prorector, decan, prodecan, director general administrativ, director general adjunct administrativ, director de departament, director de filială, director de extensie, precum și director de unitate de cercetare-dezvoltare, de proiectare sau de microproducție în instituția de învățământ superior.
 - b) au încălcat normele de etică și deontologie universitară.
- (4) În cazul în care o persoană validată în aceste comisii se află în situația prevăzută la alin.(3) lit. a), aceasta are la dispoziție 15 zile lucrătoare în care să iasă din situația de incompatibilitate.

Art.3

- (1) Pentru a formula propunerea privind componența comisiei, consiliul de administrație al fiecărei instituții de învățământ superior informează public comunitatea universitară, iar persoanele

interesate să ocupe o poziție în această comisie se pot adresa, în scris, rectorului instituției de învățământ superior.

- (2) Reprezentanții studenților din comisii sunt aleși de către studenții care fac parte din senatul instituției de învățământ superior. Studenții au cel puțin un reprezentant în comisii.
- (3) Membrii comisiilor, care comit fapte incompatibile cu calitatea pe care o au, sunt înlocuiți respectând procedura parcursă la numirea acestora.
- (4) În situația în care unul dintre membri este revocat sau se retrage din cadrul comisiei, va fi numit un alt membru în termen de 15 zile conform prevederilor alin. (1).
- (5) Prin decizia prevăzută la art. 2 alin. (1), se nominalizează și un secretar al fiecărei comisii, care nu face parte din membrii acesteia și care ține evidența documentelor comisiei, asigură comunicarea dintre comisie și persoanele implicate în problemele sesizate comisiei și redactează procesele verbale ale ședințelor de lucru ale comisiei. Secretarul comisiei nu are drept de vot.
- (6) Prin regulamentul propriu, fiecare instituție de învățământ superior stabilește și alte situații în care membrii comisiei pot fi înlocuiți/revocați.

Capitolul II. Atribuțiile comisiei de etică universitară

Art. 4

Atribuțiile comisiilor de etică universitară sunt prevăzute de art. 163 din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5

- (1) Comisiile verifică încălcările normelor de etică și deontologie universitară prevăzute de prevederile legale în vigoare și de regulamentele proprii ale instituțiilor de învățământ superior.
- (2) Comisiile notifică de urgență conducerea instituției de învățământ superior cu privire la sesizările care fac obiectul legii penale și pun la dispoziția acesteia toate informațiile pe care le dețin cu privire la sesizările respective.

Capitolul III. Organizarea și funcționarea comisiilor de etică universitară

Art. 6

- (1) Comisia se întrunește ori de câte ori este nevoie, iar în cazul în care sunt depuse sesizări, se va întruni în termen de cel mult 5 zile de la înregistrarea acesteia. Cvorumul și procedura de lucru a comisiei se stabilesc de fiecare instituție de învățământ superior prin regulamentul propriu.
- (2) La prima ședință a comisiei, după constituire, membrii aleg prin vot un președinte.
- (3) Sesizările și reclamațiile anonime nu sunt luate în considerare.
- (4) La ședințele comisiei pot participa diferite persoane în calitate de invitați, printre care și consilierul juridic al instituției.

Art. 7

- (1) Orice persoană poate sesiza comisia de etică universitară din instituția de învățământ superior cu privire la săvârșirea unei fapte ce poate constitui abatere de la etica și deontologia universitară. Sesizarea se face în scris sau online și se înregistrează la registratura instituției de învățământ.
- (2) Toate sesizările primite de comisie sunt înregistrate, indiferent dacă acestea sunt admisibile sau inadmisibile. Numărul de înregistrare al sesizării se comunică petenților, la adresa de contact menționată.

- (3) Identitatea autorului sesizării se păstrează confidențială. La registratură, în registrul de intrări, la rubrica „deponent/petent” se va completa „anonim”. Sesizarea este transmisă de registratură către secretarul comisiei. Sesizările depuse greșit se redirecționează în maximum două zile lucrătoare către secretarul comisiei.
- (4) Orice sesizare primită de comisie este supusă unui control al admisibilității. Pentru a fi admisibile, sesizările trebuie să conțină în mod cumulativ următoarele:
 - a) semnătura persoanei care formulează sesizarea;
 - b) datele de identificare a persoanei care formulează sesizarea: numele și prenumele persoanei fizice sau denumirea persoanei juridice, adresa acesteia, precum și, după caz, adresa de corespondență, care poate fi și o adresă de poștă electronică;
 - c) o motivare argumentată privind nerespectarea normelor de etică și deontologie universitară, cu exemple concrete și cu indicarea considerentelor justificative și a surselor de documentare.
- (5) Sesizările care nu îndeplinesc criteriile de admisibilitate prevăzute la alin. (4) sunt respinse ca inadmisibile de către comisii. Persoana care nu a depus o sesizare admisibilă are dreptul de a relua demersul cu respectarea prevederilor alin. (4).

Art.8

Comisiile se pronunță în termen de 45 de zile calendaristice de la primirea sesizării, prin hotărâre motivată în baza unui raport, care se comunică persoanei cercetate și persoanei care a formulat sesizarea. Termenul de 45 de zile nu este un termen de decădere din dreptul de a analiza sesizarea.

Art.9

- (1) În cadrul procedurii de cercetare, membrii comisiei stabilesc modalitatea de lucru. Persoana cercetată este convocată în scris de către președintele comisiei, precizându-se obiectul, locul, data și ora întrevederii.
- (2) Neprezentarea persoanei cercetate la convocarea făcută, fără un motiv obiectiv, comunicat în scris, dă dreptul comisiei să continue analiza în vederea soluționării sesizării.
- (3) În cazul în care persoana față de care a fost făcută sesizarea recunoaște faptele care i-au fost imputate în sesizare, comisia poate lua o decizie pe baza sesizării și poziției scrise a părții reclamate.
- (4) Comisia poate convoca suplimentar, în vederea investigării cazului, orice altă persoană considerată a avea informații relevante. Prezența la audieri este obligatorie, iar neprezentarea nemotivată poate fi considerată abatere disciplinară pentru personalul instituției de învățământ superior.
- (5) Membrii comisiei au obligația să analizeze cu obiectivitate, în mod imparțial, faptele sesizate. Orice membru are dreptul de a formula întrebări persoanelor audiate.
- (6) În cazul în care partea reclamantă sau partea reclamată solicită excluderea unui membru al comisiei de la judecarea și analizarea sesizării, din cauza unui conflict de interese, acestuia i se va permite sau i se va impune să se retragă de la investigarea sesizării/reclamației, în funcție de justetea solicitării. Comisia va decide prin vot, fără membrul vizat, cu privire la cererea de excludere a membrului. În cazul admiterii cererii, acesta nu va participa la analizarea acestui caz și nici la vot. În caz de incompatibilitate sau conflict de interese, orice membru al comisiei de etică poate formula cerere de abținere.
- (7) Este interzisă exprimarea, în spațiul universitar sau în afara lui, a oricărei opinii cu privire la vinovăția persoanei cercetate, anterior rezoluției finale de stabilire a existenței abaterii.

- (8) Sesizările cu privire la plagiat sunt analizate raportat la condițiile de legalitate în vigoare la momentul redactării tezei de doctorat care a stat la baza emiterii și acordării titlului de doctor, respectiv a diplomei de doctor.
- (9) Procedura de verificare se finalizează cu adoptarea unei hotărâri de admitere sau respingere care vizează fondul sesizării, motivată în fapt și în drept.

Art. 10

- (1) Persoana reclamată are dreptul de a cunoaște conținutul integral al dosarului. Conținutul dosarului este adus la cunoștința celui chemat în fața comisiei de către secretarul acesteia, pe bază de semnătură.
- (2) Pentru apărarea sa, persoana reclamată are dreptul să ceară în scris sau să depună documente și informații suplimentare, precum și să propună martori, înainte de ședința sau în ședința în care a fost chemată.
- (3) Comisia, prin vot, poate admite sau respinge cererea.
- (4) Persoanele audiate pe timpul cercetării și care vor da declarații verbale în fața comisiei, declarații transcrise de către secretarul comisiei și semnate de acestea pe fiecare pagină (fizic sau electronic), vor fi înștiințați în timp util asupra datei și a locului ședinței, prezența acestora fiind obligatorie.
- (5) Martorii răspund la întrebările comisiei, iar după audiere, aceștia părăsesc sala și nu au dreptul de a interveni pe parcursul ședinței în niciun fel.

Art.11

- (1) Dacă ulterior audierii persoanei reclamate/reclamante/martori rezultă necesitatea completării dosarului cu noi probe, comisia poate amâna analiza sesizării pentru o altă ședință, luând măsuri pentru completarea dosarului.
- (2) Membrii comisiei se retrag pentru deliberare și pentru adoptarea hotărârii în momentul în care președintele declară dezbaterile încheiate.
- (3) În luarea hotărârii, comisia are în vedere documentele dosarului, caracterul și gravitatea faptei, împrejurările în care a fost săvârșită fapta, și comportarea anterioară a celui în cauză.
- (4) Fiecare membru al comisiei propune una din sancțiunile prevăzute de legislația în vigoare.
- (5) Procesele verbale ale comisiei se semnează de către toți membrii prezenți. Semnarea se poate efectua atât fizic, cât și electronic.
- (6) Hotărârea comisiei semnată de președinte reprezintă un act administrativ și trebuie să cuprindă explicit în textul acesteia faptele care au condus la sancționarea persoanei vizate, temeiul legal, precum și considerentele pentru care comisia de etică universitară a înlăturat argumentele formulate de autorul sesizării. Hotărârea trebuie să fie redactată la data pronunțării.
- (7) După luarea hotărârii, dosarul cauzei este prezentat pentru avizare consilierului juridic al instituției de învățământ superior. Răspunderea juridică pentru hotărârile și activitatea comisiei revine instituției de învățământ superior.
- (8) În baza hotărârilor comisiilor de etică universitară, instituțiile de învățământ superior aplică sancțiuni personalului didactic, didactic auxiliar și de cercetare, inclusiv cu funcție de conducere.
- (9) Sancțiunile sunt puse în aplicare prin decizia rectorului.

Art.12

(1) Hotărârile comisiilor se publică pe site-ul instituției de învățământ superior, cu respectarea legislației privind datele cu caracter personal, prin anonimizarea, după caz, a:

- a) persoanei care a formulat sesizarea;
- b) persoanei reclamate, dacă aceasta depune o cerere expresă de anonimizare;

(2) Ședințele comisiei se pot înregistra dacă există consimțământul tuturor participanților la ședință. Ședințele pot avea loc cu prezența fizică a tuturor membrilor, cu prezență onlinesau în format mixt (unii membri prezenți fizic, alții membri prezenți online)

Art.13

(1) Contestațiile la hotărârile de admitere sau respingere se pot formula în termen de 30 de zile de la comunicare și se pot depune, în funcție de obiect, la:

- a) Comisia Națională de Etică a Managementului Universitar;
- b) Comisia Națională de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare;
- c) Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării.

Art.14

- (1) În situația în care hotărârea comisiei de etică universitară nu este contestată în termenul prevăzut la art. 13, aceasta devine obligatoriu de îndeplinit pentru persoana cercetată și pentru instituția de învățământ superior.
- (2) În termen de 30 de zile de la rămânerea definitivă și obligatorie a hotărârii comisiei de etică universitară, aceasta este pusă în aplicare la nivelul instituției de învățământ superior. Acest lucru se comunică părților implicate.
- (3) În situația în care comisia constată existența plagiatului în cadrul unei teze de doctorat, se aplică, după caz, prevederile art. 172 alin. (8) - (11) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul IV. Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 15

- (1) Instituțiile de învățământ superior asigură condițiile de desfășurare a activității comisiilor de etică. În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament-cadru, instituțiile de învățământ superior elaborează propriul regulament de organizare și funcționare a comisiilor de etică.
- (2) Prezentul Regulament – cadru se aplică începând cu anul universitar 2024 – 2025.